

การประเมินการใช้พื้นที่แหล่งท่องเที่ยวในเขตเทศบาลนครนครศรีธรรมราช: กรณีศึกษาวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร สนามหน้าเมือง และสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ 84 (ทุ่งท่าลาด)

The Evaluation on Touristic Area in Nakhon Nakhon Si Thammarat Municipality: A Case Study of Phramahathat Woramahawihan Temple, Na Mueang Park and Thalad Park

ยุทธนา โจมการ¹ และ สุพัตรา สุทธสุภา²

Yutthana Jomkarn and Supagtra Suthasupa

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษารูปแบบการใช้พื้นที่แหล่งท่องเที่ยว (2) ประเมินความพึงพอใจการใช้งานด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพและการบริการสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว (3) เสนอแนะแนวทางในการพัฒนาหรือปรับปรุงพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกพื้นที่

1 การวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อมมหัพัตติ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Master of Urban and Environmental Planning, Faculty of Architecture, Silpakorn University : yutthajoke@gmail.com

2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาการออกแบบและการวางผังชุมชนเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Assistant Professor, Department of Urban Design and Planning, Faculty of Architecture, Silpakorn University : suthasupa_s@su.ac.th

แหล่งท่องเที่ยวสามแห่ง ได้แก่ วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร สนามหน้าเมือง และสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ 84 (ทุ่งท่าลาด) เป็นพื้นที่วิจัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้มี 3 กลุ่ม คือ (1) กลุ่มตัวอย่างประชาชนในพื้นที่ จำนวน 99 คน กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว จำนวน 69 คน และ (3) กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ/ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยว จำนวน 4 คน โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสำรวจและสังเกตการณ์ และแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการใช้พื้นที่แหล่งท่องเที่ยวใน 3 พื้นที่มีลักษณะแตกต่างกันตามลักษณะของประเภทของแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารเป็นสถานที่ท่องเที่ยวประเภทโบราณสถานและประวัติศาสตร์ กิจกรรมส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้นจึงเป็นกิจกรรมที่ไม่ได้เน้นด้านการออกกำลังกาย ส่วนสนามหน้าเมืองและสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ 84 (ทุ่งท่าลาด) เป็นสถานที่ท่องเที่ยวประเภทสวนสาธารณะ กิจกรรมส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้นในพื้นที่จึงมีทั้งกิจกรรมที่เน้นด้านการออกกำลังกายและไม่ออกกำลังกาย ผลการประเมินความพึงพอใจการใช้งานในด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และการบริการสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวพบว่า วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.64$) ส่วนสนามหน้าเมืองและสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ 84 (ทุ่งท่าลาด) กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.26$ และ 2.92 ตามลำดับ) เสนอแนะให้พื้นที่วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารควรมีการจัดระเบียบร้านค้า หาบเร่ แผงลอยเพื่อความเป็นระเบียบในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว ส่วนสนามหน้าเมืองและสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ 84 (ทุ่งท่าลาด) ควรมีการปรับปรุงด้านมาตรการการรักษาความสะอาดของพื้นที่ ซึ่งทั้งสามพื้นที่ควรมีการปรับปรุงภูมิทัศน์ในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวให้มีความสวยงามด้วย

คำสำคัญ: การประเมินการใช้งาน สภาพแวดล้อมทางกายภาพ สิ่งอำนวยความสะดวก พื้นที่แหล่งท่องเที่ยว

Abstract

The objectives of this research were (1) to study the forms of use of tourist areas (2) to evaluate the tourist areas in terms of physical environment and facilities and (3) to propose guidelines for developing or improving the tourist areas. Three tourist areas were chosen for this research: Phramahathat Woramahawihan Temple, Na Mueng Park and Thalad Park. Three groups of the sample in the chosen areas were used: (1) 99 local people (2) 69 tourists and (3) 4 tourism experts and developers. Research tools included survey, observation and questionnaire. The findings were as follows. The forms of use of the 3 areas were different according to the types of tourist attractions. Phramahathat Woramahawihan Temple is an archeological and historical tourist attraction. Most of the activities here involved passive recreations. In Na Mueng Park and Thalad Park are parks, most of the activities here

were both active recreations and passive recreations. The evaluation of the tourist areas in terms of physical environment and facility provision were as follows. At Phramahathat Woramahawihan Temple, the respondents showed a high level of overall satisfaction ($\bar{x} = 3.64$). At Na Mueng Park and Thalad Park, the respondents showed average levels of overall satisfaction ($\bar{x} = 3.26$ and 2.92 , respectively). From the research findings, guidelines can be proposed. At Phramahathat Woramahawihan Temple, shops, hawking and stalls should be reorganized orderly. At Na Mueng Park and Thalad Park, cleanliness measures of the areas should be improved. Moreover, there should be landscape improvement for the beauty in all areas.

Keywords : Evaluation of Physical Environment, Infrastructure, Touristic Area

ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย

เทศบาลนครนครศรีธรรมราชเป็นชุมชนเมืองอีกแห่งหนึ่งที่มีความสำคัญด้วยบทบาทการเป็นเมืองหลักของภาคใต้ตอนบน เป็นที่ตั้งของศูนย์กลางทางด้านสถาบันราชการและสถาบันการศึกษาสำคัญ ประกอบกับความเป็นชุมชนเมืองเก่าที่มีประวัติศาสตร์ความเป็นมาอันยาวนาน ทำให้เมืองนครศรีธรรมราชมีสถานที่ราชการสำคัญ และสถานที่ท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรมและโบราณสถานซึ่งเป็นที่รู้จักกันดี เช่น วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร สนามหน้าเมือง กำแพงเมือง สระล่างดาบศรีปราชญ์ หอพระอิศวร หอพระนารายณ์ สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ 84 (ทุ่งท่าลาด) และสถานที่ท่องเที่ยวอื่นๆ ทำให้เทศบาลนครนครศรีธรรมราชเป็นเมืองท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์โบราณสถาน โบราณวัตถุและเมืองท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรมประเพณีที่เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวและประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งจากการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นในพื้นที่เหล่านี้ทำให้เกิดการปรับปรุง พัฒนา พื้นฟูและการเพิ่มการบริการโครงสร้างพื้นฐานหลายๆ อย่างให้กับเมืองและพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวมากมายที่ทำให้พื้นที่แหล่งท่องเที่ยวและเมืองมีความสวยงามและมีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น อีกทั้งเป็นการพัฒนา และบริการโครงสร้างพื้นฐานของเมืองที่จำเป็นให้แก่ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่อีกด้วย นอกจากนี้ยังมีการเพิ่มสถานที่ท่องเที่ยวและพื้นที่นันทนาการใหม่ขึ้นมา เพื่อสร้างความน่าสนใจและสร้างความเป็นเอกลักษณ์ของชุมชน สถานที่ท่องเที่ยวเหล่านั้นยังมีความสำคัญในด้านการให้บริการแก่ประชาชนในพื้นที่เพื่อเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจและพัฒนาคุณภาพชีวิตของชาวเมืองให้ดีขึ้น รวมทั้งเป็นจุดเริ่มต้นของโครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานอื่นๆ กิจกรรมการท่องเที่ยวใหม่ๆ และสร้างทัศนียภาพของเมืองให้มีความสวยงาม เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจสำหรับประชาชนที่อาศัยในเขตเมือง กระตุ้นเศรษฐกิจการท่องเที่ยวภายในชุมชนและเป็นการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมของเมืองด้วย

จากการพัฒนาการท่องเที่ยวทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเมืองและการท่องเที่ยว ได้มีการจัดโครงการปรับปรุงพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ขึ้นมา ทั้งด้านการจัดสร้างพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวและนันทนาการใหม่ การปรับปรุงภูมิทัศน์เมือง และการเพิ่มบริการด้านโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ ซึ่งทำให้แหล่งท่องเที่ยวบางพื้นที่นั้นได้รับความสนใจเป็นที่ชื่นชอบและนิยมจากประชาชนและนักท่องเที่ยวในพื้นที่ มีผู้ที่เข้าไปใช้พื้นที่เพื่อทำกิจกรรมจำนวนมาก ได้แก่ วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร สนามหน้าเมือง สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ 84 (ทุ่งท่าลาด) ซึ่งถือว่าพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวทั้งสามแห่งในพื้นที่เทศบาลนครนครศรีธรรมราชนี้ได้รับความนิยมนิยมจากประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่และนักท่องเที่ยวที่มาจากพื้นที่ใกล้เคียง จึงสนใจศึกษาในเชิงลึกเกี่ยวกับพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวทั้งสามแห่งที่มีทั้งกิจกรรมการท่องเที่ยวและกิจกรรมนันทนาการที่มีความหลากหลาย มีการใช้พื้นที่อย่างหนาแน่น ทำให้มีการพัฒนาและปรับปรุงอยู่เสมอ แต่จากการทำกิจกรรมต่างๆ ในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวรวมทั้งการพัฒนาและปรับปรุงพื้นที่บางส่วนได้ก่อให้เกิดปัญหาจากการท่องเที่ยว เช่น ปัญหาแหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรม ปัญหาการขาดสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นไว้บริการนักท่องเที่ยว ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดินและอาคารสิ่งปลูกสร้างไม่เหมาะสมเนื่องจากการปรับปรุงพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว ปัญหาพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวบางพื้นที่ไม่ได้รับความสนใจทำให้ใช้ประโยชน์ได้ไม่คุ้มค่า ปัญหาอาชญากรรมและปัญหาอื่นๆ ดังนั้นการศึกษาเรื่อง “การประเมินการใช้งานพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวในเขตเทศบาลนครนครศรีธรรมราช : กรณีศึกษา วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร สนามหน้าเมือง และสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ 84 (ทุ่งท่าลาด)” ครั้งนี้ได้สำรวจถึงระดับความพึงพอใจของประชาชนและนักท่องเที่ยวที่ใช้พื้นที่แหล่งท่องเที่ยวจริงและนำข้อมูลที่ได้ไปทำการวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางการพัฒนาหรือปรับปรุงพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวให้มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ อันเป็นการส่งเสริมให้พื้นที่แหล่งท่องเที่ยวทั้งสามพื้นที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ทำให้เทศบาลนครนครศรีธรรมราชเป็นเมืองที่น่าอยู่และน่าท่องเที่ยวต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบการใช้พื้นที่วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร สนามหน้าเมือง และสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ 84 (ทุ่งท่าลาด)
2. เพื่อประเมินความพึงพอใจของประชาชนและนักท่องเที่ยวในพื้นที่ที่มีต่อพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวทั้งด้านความเหมาะสมของพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว และการบริการสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวที่เป็น
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาหรือปรับปรุงพื้นที่วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร สนามหน้าเมือง และสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ 84 (ทุ่งท่าลาด) ให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมมากที่สุด

ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

จากการทบทวนทฤษฎี แนวคิด เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสร้างเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย การศึกษารูปแบบการใช้พื้นที่แหล่งท่องเที่ยว ซึ่งเป็นการศึกษาถึงกิจกรรมที่เกิดขึ้นบนพื้นที่โดยมีองค์ประกอบสำคัญที่เกิดจากพฤติกรรมการใช้พื้นที่แหล่งท่องเที่ยวของกลุ่มตัวอย่างจากการศึกษาทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับนันทนาการ (สมบัติ กาญจนกิจ, 2544) ได้จำแนกกิจกรรมที่เกิดขึ้นได้ 2 ประเภท คือ กิจกรรมนันทนาการในลักษณะการพักผ่อนแบบสงบ (Passive Recreation Activities) และกิจกรรมนันทนาการที่ใช้พลังงานหรือการออกกำลังกาย (Active Recreation Activities) ทั้งนี้ กิจกรรมที่เกิดขึ้นในแหล่งท่องเที่ยวย่อมเกิดขึ้นจากลักษณะของพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวแต่ละประเภทที่แตกต่างกันด้วย ซึ่งจากการศึกษาทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว นั้น พบว่า สถานที่ท่องเที่ยวในเขตเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ประกอบด้วย พื้นที่แหล่งท่องเที่ยว 2 ประเภท คือ แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์โบราณสถานและโบราณวัตถุ และแหล่งท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และกิจกรรม (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2539) และด้วยองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว เช่น การเข้าถึงพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริหาร สภาพภูมิทัศน์ของพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว รวมถึงการจัดการพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่เป็นปัจจัยสนับสนุนทำให้เกิดการใช้พื้นที่แหล่งเที่ยวนั้นๆ ซึ่งนำไปสู่ความพึงพอใจที่มีต่อการใช้งานพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวในด้านต่างๆ อันเนื่องมาจากสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสิ่งอำนวยความสะดวก ตลอดจนการจัดการพื้นที่แหล่งเที่ยวนั้นๆ

ในด้านการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการใช้พื้นที่แหล่งท่องเที่ยว ผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นการประเมินออกเป็น 7 ประเด็น โดยพัฒนาจากเกณฑ์การประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรมของสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล (2538) ซึ่งได้แบ่งประเด็นการประเมินพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการเข้าถึงพื้นที่ ด้านความสะดวกและการรักษาความสะอาด ด้านความปลอดภัยและการรักษาความปลอดภัย ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ ด้านสภาพภูมิทัศน์และทัศนียภาพโดยรอบพื้นที่ และด้านการเป็นพื้นที่ประวัติศาสตร์ ความสำคัญและมีความเป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว และผู้วิจัยได้เสนอแนะให้มีการศึกษาอีกหนึ่งด้าน คือ ด้านการจัดการพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว เพื่อวิเคราะห์และสรุประดับความพึงพอใจในแต่ละด้าน และเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาหรือปรับปรุงพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับความต้องการในการใช้พื้นที่ร่วมกันระหว่างประชาชนในพื้นที่และนักท่องเที่ยว

ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

การดำเนินการวิจัย

1. ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย คือ การศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการนันทนาการ ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมและการใช้พื้นที่แหล่งท่องเที่ยวในเมือง หลักเกณฑ์การประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว

ทางศิลปวัฒนธรรม ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวในเขตเทศบาลนครนครศรีธรรมราช

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ประกอบด้วย

2.1 ประชาชนในพื้นที่เขตเทศบาลนครนครศรีธรรมราช มีจำนวนประมาณ 106,777 คน (กรมการปกครอง, 2556) ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างและใช้สูตรในการคำนวณของ Yamane (1970) สามารถคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้ จำนวน 100 ตัวอย่าง ($P=0.1$) เนื่องจากพื้นที่ศึกษาในครั้งนี้มี 3 แห่ง ซึ่งประกอบด้วย วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร สนามหน้าเมือง และสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ 84 (ทุ่งท่าลาด) ดังนั้นจึงสามารถกำหนดกลุ่มตัวอย่างประชาชนในพื้นที่ได้พื้นที่ละ 33 ตัวอย่าง

2.2 กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวในเขตเทศบาลนครนครศรีธรรมราช แต่เนื่องจากจำนวนนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ไม่มีการเก็บรวบรวมทางสถิติผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรในการคำนวณของ Cochran (1997) สามารถคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้ จำนวน 68 ตัวอย่าง เนื่องจากพื้นที่ศึกษาในครั้งนี้มี 3 แห่ง ซึ่งประกอบด้วย วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร สนามหน้าเมือง และสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ 84 (ทุ่งท่าลาด) ดังนั้นจึงสามารถกำหนดกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวในพื้นที่ได้พื้นที่ละ 23 ตัวอย่าง

2.3 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ/นักวิชาการหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยว ผู้วิจัยได้กำหนดเป็นผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 4 ท่าน โดยใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แบบสอบถามสำหรับผู้ตอบแบบสอบถาม 2 ชุดประกอบด้วย

3.1.1 แบบสอบถามสำหรับกลุ่มตัวอย่างประชาชนในพื้นที่ และกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว ซึ่งข้อมูลจากแบบสอบถามจะให้เห็นความคิดเห็นในเชิงปริมาณ โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง รูปแบบการใช้พื้นที่แหล่งท่องเที่ยว ความคิดเห็นต่อสภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว และการประเมินความพึงพอใจการใช้งานสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสิ่งอำนวยความสะดวกภายในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว

3.1.2 แบบสอบถามสำหรับกลุ่มตัวอย่างกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ/นักวิชาการ หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยว มีลักษณะคำถามแสดงความคิดเห็นที่เกี่ยวกับการพัฒนาหรือปรับปรุงพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวในเขตเทศบาลนครนครศรีธรรมราช

3.2 แบบสำรวจสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และสังเกตการณ์รูปแบบการใช้พื้นที่แหล่งท่องเที่ยวซึ่งอธิบายลักษณะสภาพแวดล้อมโดยรวมของพื้นที่ รวมถึงการสำรวจโครงสร้างพื้นฐานทั่วไปที่ปรากฏในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว ตลอดจนกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว

4. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อมูลด้านรูปแบบการใช้พื้นที่แหล่งท่องเที่ยว ข้อมูลด้านสภาพปัญหาและแนวทางพัฒนาหรือปรับปรุงพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และประมวลผลโดยนำแบบสอบถามที่ผู้ตอบแบบสอบถาม มาลงรหัสวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าความถี่ (Frequency) และนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์หามาเสนอข้อมูลในรูปแบบจำนวนและร้อยละ (Percentage) เพื่อใช้วิเคราะห์และบรรยายลักษณะข้อมูลในแต่ละด้าน

4.2 ข้อมูลด้านการประเมินความพึงพอใจการใช้งานสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสิ่งอำนวยความสะดวกภายในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว กำหนดคะแนนเป็น 1, 2, 3, 4 และ 5 สำหรับตอบความพึงพอใจน้อยที่สุด ความพึงพอใจน้อย ความพึงพอใจปานกลาง ความพึงพอใจมาก และความพึงพอใจมากที่สุด ตามลำดับ และ 0 สำหรับคำตอบที่ไม่น่าพึงพอใจ และนำมาประมวลผลลงรหัสวิเคราะห์ข้อมูลลงในโปรแกรม SPSS ในการหาค่าความถี่ (Frequency) ซึ่งผลที่ได้จากการวิเคราะห์หามาเสนอข้อมูลในรูปแบบจำนวนและร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อวิเคราะห์ถึงความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสิ่งอำนวยความสะดวกภายในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว

4.3 ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์และการสำรวจจะถูกนำมาตรวจสอบความครบถ้วนและความถูกต้องของข้อมูล จัดหมวดหมู่ของข้อมูลตามประเด็นการศึกษา สรุปและตีความ (Conclusion and Interpretation) ทำการสังเคราะห์เพื่อให้ได้ข้อมูลในภาพรวมภายใต้ขั้นตอนการศึกษาและวัตถุประสงค์ของการวิจัยและนำเสนอผลการศึกษาในเชิงพรรณนา (Descriptive) ในแต่ละประเด็น

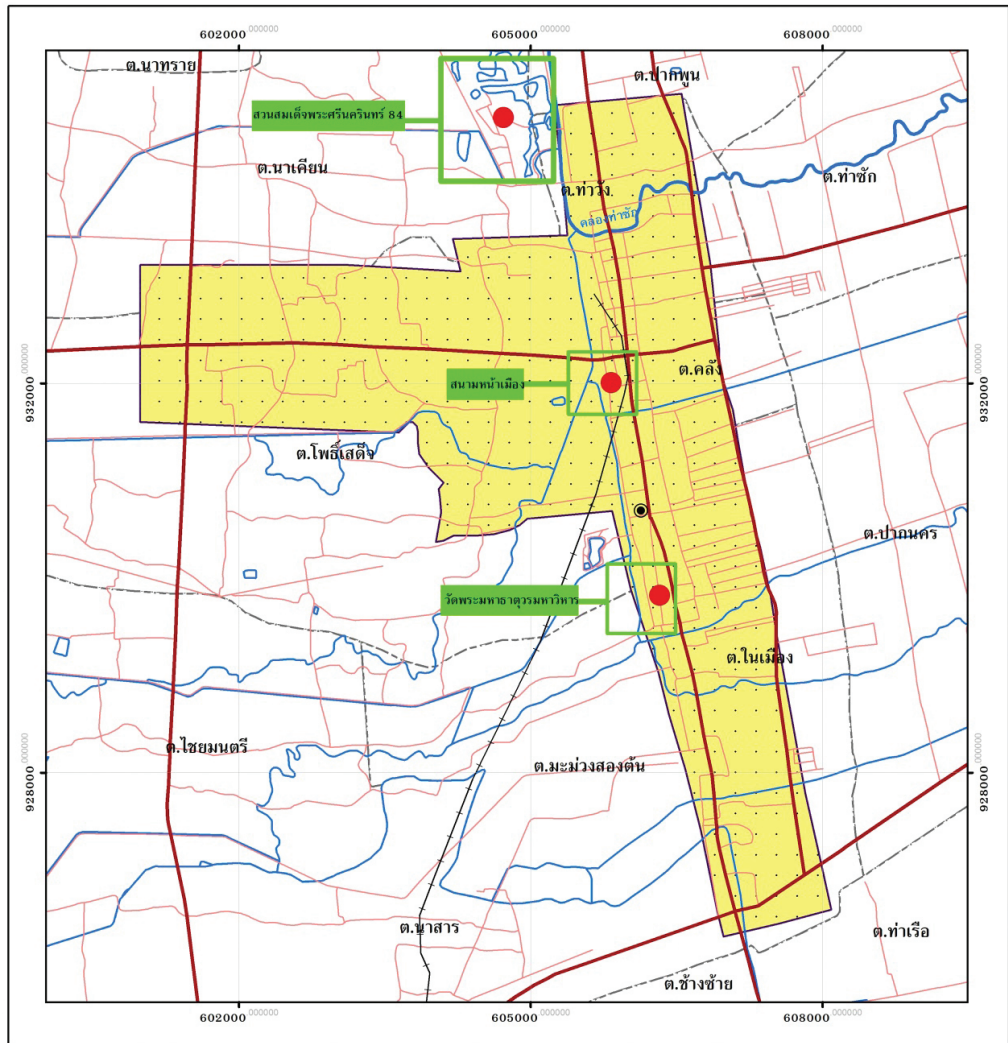
ลักษณะทางกายภาพและองค์ประกอบที่สำคัญของพื้นที่ศึกษา

1. ลักษณะทางกายภาพและองค์ประกอบที่สำคัญของพื้นที่วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร มีพื้นที่ประมาณ 25 ไร่ 2 งาน ลักษณะเป็นพื้นที่อาคารปิดล้อม ซึ่งภายในบริเวณวัดมีโบราณสถานและโบราณวัตถุที่สำคัญมากมาย เช่น พระบรมธาตุเจดีย์ วิหารหลวง วิหารพระมหาภิเนษกรม (พระทรงม้า) พระศรีธรรมไตรราชซึ่งเป็นพระพุทธรูปทรงเครื่องอย่างกษัตริย์ประดิษฐานอยู่ วิหารทับเกษตร วิหารเขียน และวิหารโพธิ์ลังกาเป็นสถานที่แสดงโบราณวัตถุที่พุทธศาสนิกชนถวายเป็นพุทธบูชา และนอกจากนี้ภายในวัดยังมีสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา คือ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมไตรราช ภายในวัดมีที่สำหรับจอดรถแต่ค่อนข้างจำกัด มีความพร้อมด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการสูง ได้แก่ ที่นั่งพักผ่อน ห้องสุขา ป้ายบอกเล่าเรื่องราวและประวัติของสถานที่ท่องเที่ยว เจ้าหน้าที่ให้บริการข้อมูลเอกสาร ดอกไม้ธูปเทียนสำหรับผู้ที่มาสักการะองค์พระบรมธาตุ มีสถานที่จำหน่ายสินค้าที่ระลึก ร้านอาหาร การรักษาความปลอดภัย และมีการกำหนดผังการใช้บริเวณวัดอย่างชัดเจน มีความสะดวกและมีความปลอดภัยสูงในการเดิน

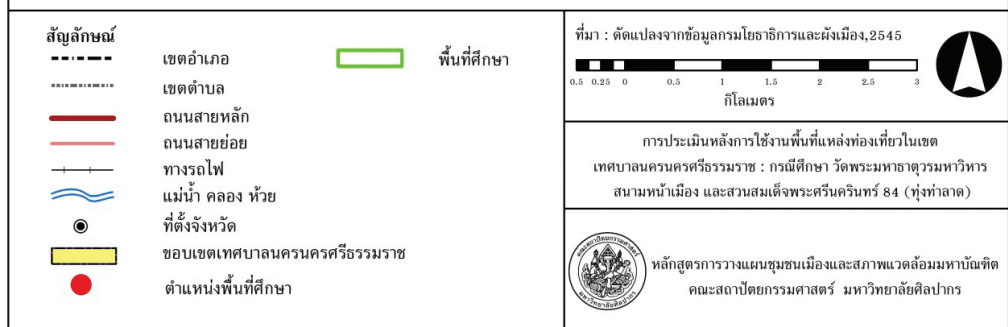
ทาง เนื่องจากสถานที่ท่องเที่ยวตั้งอยู่บนถนนสายหลักภูมิทัศน์โดยรอบมีความสวยงาม สะอาด และได้รับการดูแลอย่างสม่ำเสมอ

2. ลักษณะทางกายภาพและองค์ประกอบที่สำคัญของพื้นที่สนามหน้าเมือง มีพื้นที่ประมาณ 18.37 ไร่ ลักษณะเป็นพื้นที่โล่งสาธารณะ ประกอบด้วย พื้นที่ลานคอนกรีตทางด้านทิศใต้ ด้านทิศเหนือเป็น ลานสนามหญ้า และพื้นที่ทางด้านตะวันตกเป็นหน่วยงานราชการ รวมถึงสนามกีฬา โรงพลศึกษา ที่จอดรถ และห้องน้ำ สำหรับไว้บริการคนในพื้นที่ ภายในพื้นที่มีที่สำหรับจอดรถแต่ค่อนข้างจำกัด ซึ่งผู้เข้ามาใช้พื้นที่ ส่วนใหญ่นิยมจอดรถไว้ริมถนน มีความพร้อมด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการสูง ได้แก่ ที่นั่งพักผ่อน ห้องสุขา ป้ายบอกเล่าเรื่องราวและประวัติของสถานที่ท่องเที่ยว มีสถานที่จำหน่ายอาหารทั้งแบบถาวรและ แบบชั่วคราวบริการผู้ที่เข้ามาใช้พื้นที่ตลอดทั้งวัน และมีรถจำหน่ายอาหารเคลื่อนที่ไว้บริการผู้ที่มาใช้พื้นที่ เฉพาะในช่วงเย็น มีความสะดวกและมีความปลอดภัยสูงในการเดินทาง เนื่องจากสถานที่ท่องเที่ยวตั้งอยู่บน ถนนสายหลัก มีสภาพภูมิทัศน์ที่สวยงามแต่ยังคงมีปัญหาด้านขยะและความสกปรกจากการใช้พื้นที่ การใช้ พื้นที่ส่วนใหญ่เพื่อการออกกำลังกายและเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ

3. ลักษณะทางกายภาพและองค์ประกอบที่สำคัญของพื้นที่สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ 84 (ทุ่งท่าลาด) มีพื้นที่ถึง 1,257 ไร่ ภายในบริเวณประกอบด้วย พื้นที่สวนสุขภาพ สวนสัตว์เปิด (สวนสัตว์เปิด ท่าลาด) สนามเด็กเล่น สวนสาธารณะ (สวนญี่ปุ่น) แดนพฤษภิมิจำลอง รวมถึงสถานที่ราชการของสำนักงาน เทศบาลนครนครศรีธรรมราช มีพื้นที่จอดรถซึ่งสามารถจอดรถได้เป็นจำนวนมาก มีความพร้อมด้านสิ่งอำนวยความสะดวกสูง ได้แก่ ที่นั่งพักผ่อน ลานจัดกิจกรรม เจ้าหน้าที่ให้บริการข้อมูลเอกสารและรักษาความปลอดภัย ป้ายบอกเล่าประวัติ/อธิบายสถานที่ต่างๆ ร้านจำหน่ายสินค้า ร้านอาหาร หาบเร่ แผงลอย และกิจกรรมเสริม มีความสะดวกและมีความปลอดภัยปานกลางในการเดินทาง เนื่องจากการเข้าถึงพื้นที่จำเป็นต้องใช้ถนนสาย รong ได้รับการตกแต่งภูมิทัศน์เป็นระยะ บางพื้นที่ขาดการดูแลอย่างทั่วถึง บางพื้นที่ขาดความสวยงาม และ ยังคงมีปัญหาด้านขยะและความสกปรกจากการใช้พื้นที่

แผนที่ที่ 1 แสดงตำแหน่งพื้นที่ศึกษา

ผลการศึกษาและการอภิปรายผล

1. รูปแบบการเข้าใช้พื้นที่และลักษณะการใช้งานพื้นที่วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร สนามหน้าเมือง และสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ 84 (ทุ่งท่าลาด)

สถานที่ท่องเที่ยวในเขตเทศบาลนครนครศรีธรรมราชส่วนใหญ่เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ถือว่ามีความสำคัญทางประวัติศาสตร์และประเพณีความเป็นมาที่ยาวนาน การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกพื้นที่วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร สนามหน้าเมือง และสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ 84 (ทุ่งท่าลาด) เป็นพื้นที่วิจัย โดยจากการศึกษาเบื้องต้น ทำให้ทราบว่าสถานที่ท่องเที่ยวทั้งสามแห่งมีลักษณะที่มีความแตกต่างกันในลักษณะของพื้นที่ คือ วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร เป็นสถานที่ท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์และโบราณสถาน ประเภทวัด ส่วนสนามหน้าเมือง และสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ 84 (ทุ่งท่าลาด) เป็นสถานที่ท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรมและกิจกรรมประเภทสวนสาธารณะ จากการที่สถานที่ท่องเที่ยวมีความแตกต่างกันทั้งด้านองค์ประกอบทางกายภาพ และทรัพยากรด้านท่องเที่ยวทำให้รูปแบบการเข้าใช้พื้นที่แหล่งท่องเที่ยวย่อมแตกต่างกันไปตามลักษณะของสถานที่ท่องเที่ยวด้วย ซึ่งจากการศึกษารูปแบบการใช้งานพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวทั้งสามแห่ง พบว่า

วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารเป็นสถานที่แห่งท่องเที่ยวที่ผู้ที่เข้ามาใช้พื้นที่นิยมมาเพื่อเคารพสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์มากที่สุด การซื้อสินค้า ของฝากหรือสินค้าที่ระลึกที่มีจำหน่ายในพื้นที่วัดก็ได้รับความนิยมจากผู้ที่มาใช้พื้นที่เช่นกัน หรือแม้แต่การมานั่งพักผ่อน เดินเล่น พบปะพูดคุย การใช้พื้นที่ภายในวัดนั้นจะมีการใช้พื้นที่ตลอดทั้งวัน โดยช่วงเวลาที่มีการใช้พื้นที่อย่างหนาแน่น คือ ช่วงเวลาเที่ยงถึงตอนบ่ายและในวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ หรือ วันหยุดนักขัตฤกษ์ นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาใช้พื้นที่มีหลายกลุ่มคน หลายกลุ่มช่วงอายุ และมาจากหลากหลายพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในเมืองนครศรีธรรมราชเองหรือมาจากจังหวัดใกล้เคียง ซึ่งเหตุผลในการตัดสินใจมาท่องเที่ยวที่แห่งนี้เป็นเพราะชอบบรรยากาศภายในวัดหรือแม้แต่การพาบุตรหลาน ญาติ หรือเพื่อนมาท่องเที่ยว

สนามหน้าเมืองเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ผู้ที่เข้ามาใช้พื้นที่นิยมมาเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ โดยกิจกรรมที่ผู้ใช้พื้นที่นิยมมากที่สุด คือ การเดิน วิ่ง หรือการออกกำลังกายประเภทอื่นๆ เช่น การเต้นแอโรบิค การเล่นกีฬากลางแจ้ง เช่น ฟุตบอล เซปักตะกร้อ การปั่นจักรยานรอบพื้นที่สนามหน้าเมือง หรือแม้แต่การมานั่งเล่น พบปะพูดคุยกัน การใช้พื้นที่ภายในสนามหน้าเมืองนั้นจะมีการใช้พื้นที่ตลอดทั้งวัน โดยมีการใช้พื้นที่หนาแน่นที่สุดคือในช่วงเวลาตอนเย็น โดยในช่วงเวลาตอนเช้าส่วนใหญ่นิยมมาเพื่อเดินหรือวิ่งออกกำลังกาย ซึ่งผู้ที่มาใช้พื้นที่จะเป็นกลุ่มผู้สูงอายุหรือผู้ที่อาศัยในละแวกนั้น ส่วนในเวลาตอนสายจนถึงตอนบ่ายจะมีการใช้พื้นที่ค่อนข้างเบาบาง เพราะลักษณะของพื้นที่สนามหน้าเมืองและเป็นพื้นที่เปิดโล่ง ทำให้ผู้ใช้พื้นที่ไม่นิยมเข้ามาใช้พื้นที่ในช่วงเวลานี้เพราะสภาพอากาศที่ค่อนข้างร้อน นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาใช้พื้นที่มีหลายกลุ่มคน หลายกลุ่มช่วงอายุ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุอาศัยในเมืองนครศรีธรรมราชเอง ซึ่งเหตุผลส่วนใหญ่ในการตัดสินใจมาท่องเที่ยวที่แห่งนี้เป็นเพราะพื้นที่สนามหน้าเมืองเป็นพื้นที่เอื้ออำนวยในการทำกิจกรรม และสามารถตอบสนองความต้องการในการทำกิจกรรมได้

สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ 84 (ทุ่งท่าลาด) เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ผู้ที่เข้ามาใช้พื้นที่นิยมมาเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ เนื่องจากสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ 84 (ทุ่งท่าลาด) มีพื้นที่มากและมีสถานที่ท่องเที่ยวหลายแห่งอยู่ในพื้นที่สวน เช่น พิพิธภัณฑ์เมืองนครศรีธรรมราช สวนสัตว์เปิดท่าลาด สวนสุขภาพ แดนพุทธภูมิจำลอง ทำให้กิจกรรมการท่องเที่ยวหรือกิจกรรมนันทนาการในพื้นที่มีความหลากหลาย เช่น การเที่ยวชมสัตว์ การชมพิพิธภัณฑ์ ปิกนิก พบปะสังสรรค์กลุ่มเพื่อน การเดินเล่น ชมวิว หรือแม้แต่กิจกรรมเพื่อการออกกำลังกาย เช่น เดินวิ่งออกกำลังกาย ปั่นจักรยาน ขับรถเล่น ซึ่งการใช้พื้นที่ภายในสวนนั้นจะมีการใช้พื้นที่ตลอดทั้งวัน ซึ่งค่อนข้างมีการใช้พื้นที่หนาแน่นในช่วงตอนบ่ายถึงตอนเย็น โดยนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาใช้พื้นที่มีหลายกลุ่มคน หลายกลุ่มช่วงอายุ และหลายพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในเมืองนครศรีธรรมราชเองหรือมาจากอำเภอใกล้เคียง ซึ่งเหตุผลในการตัดสินใจมาท่องเที่ยวที่แห่งนี้เพราะชอบบรรยากาศภายในสวนที่มีบรรยากาศและทัศนียภาพที่สวยงามหรือแม้แต่การพาบุตรหลาน ญาติ หรือเพื่อนมาท่องเที่ยว

2. การประเมินความพึงพอใจการใช้งาน เพื่อให้ทราบถึงระดับความพึงพอใจของกลุ่มผู้ใช้พื้นที่ที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยว ทั้งด้านความเหมาะสมของพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวและการบริการสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวที่จำเป็น

ผลการประเมินความพึงพอใจการใช้งานพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวในเขตเทศบาลนครนครศรีธรรมราช กรณีศึกษา วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร สนามหน้าเมือง และสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ 84 (ทุ่งท่าลาด) ในภาพรวม พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจระดับปานกลาง หากพิจารณาแยกพื้นที่วิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และสิ่งอำนวยความสะดวกอยู่ในระดับมากต่อพื้นที่วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ส่วนพื้นที่สนามหน้าเมืองและสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ 84 (ทุ่งท่าลาด) กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจระดับปานกลาง โดยสามารถอภิปรายผลการวิจัยในแต่ละประเด็นได้ดังต่อไปนี้ (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลระดับความพึงพอใจการใช้งานสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ศึกษา

ความพึงพอใจที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว	วัดพระมหาธาตุฯ			สนามหน้าเมือง			สวนสมเด็จพระ		
	X̄	S.D.	ระดับ	X̄	S.D.	ระดับ	X̄	S.D.	ระดับ
ด้านการเข้าถึงพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว	3.84	0.967	มาก	3.72	0.893	มาก	3.16	0.847	ปานกลาง
ด้านความสะอาดและความเป็นระเบียบ	3.66	0.861	มาก	3.07	1.013	ปานกลาง	2.67	1.058	ปานกลาง
ด้านความปลอดภัยและการรักษาความปลอดภัย	3.75	0.885	มาก	3.11	1.084	ปานกลาง	2.61	1.024	ปานกลาง
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก/การบริการ	3.10	1.118	ปานกลาง	3.06	1.142	ปานกลาง	2.51	1.135	ปานกลาง
ด้านของสภาพภูมิทัศน์และทัศนียภาพโดยรอบ	3.69	1.023	มาก	3.41	0.917	มาก	3.24	0.995	ปานกลาง
ด้านความเก่าแก่/ความสำคัญ/ความเป็นเอกลักษณ์	3.83	1.016	มาก	3.10	1.178	ปานกลาง	3.05	0.858	ปานกลาง
ด้านการจัดการพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว	3.62	0.992	มาก	3.33	1.068	มาก	3.18	0.828	ปานกลาง
รวม	3.64	0.980	มาก	3.26	1.042	ปานกลาง	2.92	0.964	ปานกลาง

2.1 ความพึงพอใจด้านการคมนาคม และการเข้าถึงพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวโดยรวมอยู่ในระดับมาก หากพิจารณาในรายพื้นที่ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากในพื้นที่สองแห่ง คือ วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารและสนามหน้าเมือง ส่วนการคมนาคมและการเข้าถึงพื้นที่สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ 84 (ทุ่งท่าลาด) กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งจากการสำรวจเส้นทางการคมนาคมเพื่อเข้าสู่พื้นที่แหล่งท่องเที่ยว พื้นที่วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารและสนามหน้าเมือง ตั้งอยู่บนถนนราชดำเนิน ซึ่งเป็นถนนสายหลักที่ใช้สัญจรภายในเมืองนครศรีธรรมราช ประกอบกับพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวทั้งสองตั้งอยู่กลางใจเมืองและมีรถโดยสารสาธารณะผ่านพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว ทำให้กลุ่มตัวอย่างมีความรู้สึกกว่าพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวทั้งสองนั้นสามารถเดินทางได้สะดวกและเข้าถึงได้ง่าย ซึ่งต่างกับพื้นที่สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ 84 (ทุ่งท่าลาด) ซึ่งตั้งอยู่บนถนนสายย่อย (ถนนมะขามขุม) และการบริการรถโดยสารสาธารณะที่ไม่ถึงพื้นที่สวน ประกอบกับพื้นที่ดังกล่าวตั้งอยู่นอกเขตเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ผู้ที่เดินทางไปท่องเที่ยวมีความรู้สึกกว่าสามารถเดินทางยากกว่าพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวอื่น

2.2 ความพึงพอใจด้านความสะอาดและความเป็นระเบียบของพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง หากพิจารณาในรายพื้นที่ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากหนึ่งแห่ง คือ วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร และความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลางสองแห่ง คือ สนามหน้าเมืองและสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ 84 (ทุ่งท่าลาด) ซึ่งจากการสำรวจและสังเกตการณ์พื้นที่ดังกล่าวทำให้ทราบว่า การที่กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากในพื้นที่วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร เพราะพื้นที่ดังกล่าวได้รับการดูแลด้านความสะอาดเป็นอย่างดีและสม่ำเสมอตลอดทั้งวัน สภาพทั่วไปภายในวัดจึงมีความสะอาดมากกว่า ซึ่งต่างจากพื้นที่สนามหน้าเมืองและสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ 84 (ทุ่งท่าลาด) ซึ่งเป็นพื้นที่สวนสาธารณะมีพื้นที่กว้างและการทำความสะอาดค่อนข้างมีอย่างจำกัด คือในช่วงเช้ามืดเท่านั้น ดังนั้นการใช้พื้นที่ในช่วงเวลากลางวันนั้นอาจทำให้เกิดความไม่สะอาดในพื้นที่ได้ กลุ่มตัวอย่างจึงมีความพึงพอใจน้อยกว่าพื้นที่วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

2.3 ความพึงพอใจด้านความปลอดภัยและการรักษาความปลอดภัยในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง หากพิจารณาในรายพื้นที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากหนึ่งแห่ง คือ วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร และความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลางสองแห่ง คือ สนามหน้าเมืองและสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ 84 (ทุ่งท่าลาด) ซึ่งจากการสำรวจและสังเกตการณ์พื้นที่ดังกล่าวทำให้ทราบว่า วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารมีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยและมีการกำหนดเวลาการให้บริการอย่างแน่นอน เปิดเฉพาะเวลาช่วงกลางวันทำให้กลุ่มตัวอย่างมีความรู้สึกกว่า พื้นที่วัดมีความปลอดภัยสูงกว่าอีกสองแห่งซึ่งเป็นพื้นที่สวนสาธารณะ ถึงแม้ว่าสนามหน้าเมืองจะสามารถเข้าไปใช้พื้นที่ได้ตลอด 24 ชั่วโมง แต่จะมีการใช้พื้นที่อย่างหนาแน่นเฉพาะในช่วงตอนเย็นเท่านั้น พื้นที่นี้เป็นพื้นที่เปิดโล่งจึงทำให้กลุ่มตัวอย่างมีความรู้สึกปลอดภัย ถึงแม้ว่าจะไม่มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยคอยดูแลก็ตาม ส่วนพื้นที่สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ 84 (ทุ่งท่าลาด) ถึงแม้ว่าภายในพื้นที่สวนจะมีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยคอยดูแล และมีเวลาเปิดปิดการใช้งานอย่างแน่นอน แต่เนื่องจากสวนมีพื้นที่กว้างและมีการใช้พื้นที่หลายส่วน ซึ่งอาจทำให้เจ้าหน้าที่ดูแลอย่างไม่มีทั่วถึง และภายในพื้นที่ยังมีต้นไม้ใหญ่หรือสิ่งก่อสร้างจำนวนมาก ซึ่งทำให้บางพื้นที่อาจกลายเป็นพื้นที่ล่อ

แหลม ลับตาคน ซึ่งอาจก่อให้เกิดความรู้สึกไม่ปลอดภัย ดังนั้นความพึงพอใจด้านความปลอดภัยและการรักษาความปลอดภัยอาจน้อยกว่าที่อื่นๆ

2.4 ความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และการบริการในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง หากพิจารณาในรายพื้นที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลางทั้งสามแห่ง ซึ่งจากการสำรวจและสังเกตการณ์พื้นที่ดังกล่าวทำให้ทราบว่า ทั้งสามพื้นที่มีความพร้อมด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการสูง แต่จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างทำให้ทราบว่า กลุ่มตัวอย่างยังมีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยถึงปานกลางอาจเป็นเพราะ สิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวมีไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้ของกลุ่มผู้ใช้พื้นที่ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกเหล่านั้นอาจตั้งอยู่ในพื้นที่ลับตาคน ทำให้ผู้ใช้พื้นที่มองไม่เห็น หรือแม้แต่สิ่งอำนวยความสะดวกเหล่านั้นมีสภาพที่ค่อนข้างเก่าและเสื่อมโทรม เช่น สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ 84 (ทุ่งท่าลาด) ที่สิ่งอำนวยความสะดวกค่อนข้างเสื่อมโทรมและหายากเนื่องจากความกว้างของพื้นที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจน้อยกว่าที่อื่นที่มีพื้นที่น้อยกว่าซึ่งมีการดูแลสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการค่อนข้างทั่วถึงกว่า

2.5 ความพึงพอใจด้านสภาพภูมิทัศน์ และทัศนียภาพโดยรอบพื้นที่ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก หากพิจารณาในรายพื้นที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากสองแห่ง คือ วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารและสนามหน้าเมือง ความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลางหนึ่งแห่ง คือ สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ 84 (ทุ่งท่าลาด) ซึ่งจากการสำรวจและสังเกตการณ์พื้นที่ดังกล่าวทำให้ทราบว่า วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารเป็นพื้นที่อาคารปิดล้อมและเนื้อที่ค่อนข้างจำกัด และสนามหน้าเมืองที่เป็นพื้นที่ที่อยู่กลางใจเมืองมีการดูแลรักษาความสะอาดอย่างทั่วถึงทำให้ง่ายในการดูแลรักษา สภาพภูมิทัศน์โดยรอบได้รับการดูแลรักษาเป็นอย่างดีและมีการปรับปรุงอยู่อย่างสม่ำเสมอและสวยงาม ส่วนสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ 84 (ทุ่งท่าลาด) เป็นพื้นที่สวนสาธารณะที่ได้รับการปรับปรุงภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อมเช่นกัน แต่เนื่องจากความกว้างของพื้นที่ทำให้ไม่สามารถดูแลได้อย่างทั่วถึง จึงอาจทำให้บางพื้นที่ไม่ได้รับการดูแลด้านภูมิทัศน์และมีปัญหาขยะ ดังนั้นอาจทำให้กลุ่มตัวอย่างมองว่า พื้นที่ดังกล่าวมีสภาพภูมิทัศน์ที่ไม่สวยงาม ทำให้ผลการประเมินความพึงพอใจค่อนข้างน้อยกว่าวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

2.6 ความพึงพอใจด้านความเป็นพื้นที่ประวัติศาสตร์ ความสำคัญและมีความเป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง หากพิจารณาในรายพื้นที่ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากหนึ่งแห่ง คือ วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร และความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลางสองแห่ง คือ สนามหน้าเมืองและสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ 84 (ทุ่งท่าลาด) ซึ่งจากการสำรวจและสังเกตการณ์พื้นที่ดังกล่าวทำให้ทราบว่า วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารเป็นวัดที่มีความเก่าแก่และมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ สถาปัตยกรรมที่มีความโดดเด่น เป็นศูนย์รวมจิตใจของประชาชนในพื้นที่และมีความเป็นเอกลักษณ์ของเมืองนครศรีธรรมราช กลุ่มตัวอย่างจึงมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ซึ่งต่างจากพื้นที่สนามหน้าเมืองและสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ 84 (ทุ่งท่าลาด) ลักษณะของพื้นที่ไม่ค่อยมีความโดดเด่นในด้านสถาปัตยกรรม ความเก่าแก่และความเป็นเอกลักษณ์ ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างจึงมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

2.7 ความพึงพอใจด้านการจัดการพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง หากพิจารณาในรายพื้นที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากหนึ่งแห่ง คือ วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร และความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลางสองแห่ง คือ สนามหน้าเมืองและสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ 84 (ทุ่งท่าลาด) ซึ่งจากการสำรวจและสังเกตการณ์พื้นที่ดังกล่าวทำให้ทราบว่า วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารมีการจัดการพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวที่สามารถดูแลได้อย่างทั่วถึง ไม่ว่าจะเป็นเวลาเปิดปิดใช้งาน การแบ่งพื้นที่ใช้งาน กิจกรรมที่สามารถตอบสนองความต้องการผู้ที่มาใช้แหล่งท่องเที่ยว รวมถึงการประชาสัมพันธ์ ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างจึงมีความพึงพอใจมากกว่าพื้นที่สนามหน้าเมืองและสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ 84 (ทุ่งท่าลาด) ซึ่งอาจมีจุดด้อยในเรื่องการประชาสัมพันธ์และการจัดการในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว

3. สภาพปัญหาและเสนอแนะแนวทางในการพัฒนา หรือปรับปรุงพื้นที่วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร สนามหน้าเมืองและสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ 84 (ทุ่งท่าลาด) ให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมมากที่สุด

จากการประเมินทัศนคติด้านสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวในเขตเทศบาลนครนครศรีธรรมราช กรณีศึกษา วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร สนามหน้าเมือง และสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ 84 (ทุ่งท่าลาด) พบว่า วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร มีปัญหาด้านความแออัดของพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวเป็นปัญหาที่รุนแรงมากที่สุด รองลงมาคือ ปัญหาความไม่เป็นระเบียบของหาบเร่ แผงลอย สนามหน้าเมืองมีปัญหาการขาดสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว เช่น ไฟฟ้า สุขา ที่นั่งพัก เป็นปัญหาที่รุนแรงมากที่สุด รองลงมาคือ ปัญหาขยะและความไม่เป็นระเบียบของหาบเร่ แผงลอย ส่วนสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ 84 (ทุ่งท่าลาด) ประเด็นปัญหาสิ่งแวดล้อม/มลพิษ เช่น ปัญหาขยะ เป็นปัญหาที่รุนแรงมากที่สุด รองลงมาคือ ปัญหาสถานที่ท่องเที่ยวเสื่อมโทรมขาดการดูแล

ในด้านข้อเสนอแนะนั้นสิ่งที่กลุ่มตัวอย่างอยากให้มีการปรับปรุง และแก้ไขมากที่สุดสำหรับวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร คือ การจัดระเบียบร้านค้า หาบเร่ แผงลอย ส่วนสนามหน้าเมืองและสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ 84 (ทุ่งท่าลาด) กลุ่มตัวอย่างอยากให้มีการปรับปรุงและแก้ไขมากที่สุด คือ การรักษาความสะอาด ส่วนกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ/นักวิชาการ ได้เสนอแนะให้มีการเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวที่จำเป็นในพื้นที่และการปรับปรุงภูมิทัศน์แหล่งท่องเที่ยวให้มีความสวยงามควบคู่กับการประชาสัมพันธ์ให้พื้นที่แหล่งท่องเที่ยวเป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น

โดยสรุป วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร สนามหน้าเมือง และสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ 84 (ทุ่งท่าลาด) เป็นพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวในเขตเมืองนครศรีธรรมราชที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวที่สามารถพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และเชิงศิลปวัฒนธรรม ทั้งนี้เพราะพื้นที่ดังกล่าวเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ไม่เพียงแต่มีสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีศักยภาพทั้งมีความเป็นเอกลักษณ์และมีความโดดเด่นด้านประวัติศาสตร์และสถาปัตยกรรม หรือกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีความหลากหลาย และเป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญต่อคนในชุมชนเมืองนครศรีธรรมราชเป็นอย่างมาก ทั้งด้านเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สามารถนำเงินและ

รายได้เข้ามาสู่ท้องถิ่น หรือเป็นพื้นที่นันทนาการสำหรับคนในเมืองได้เข้ามาใช้พื้นที่เพื่อเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ ถึงแม้ว่าในปัจจุบันพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ในเขตเมืองนครศรีธรรมราชยังมีปัญหาด้านโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกและกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นในพื้นที่ แต่หากภาครัฐบาลและภาคเอกชนในพื้นที่ร่วมมือกันพัฒนาพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านสภาพภูมิทัศน์และด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม พื้นที่แหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ในเขตเทศบาลนครนครศรีธรรมราช จะกลายเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงและสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้อีกแห่งหนึ่งของภาคใต้

ข้อสรุปและข้อเสนอแนะในการพัฒนาหรือปรับปรุงพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว

จากการประเมินความพึงพอใจการใช้งานพื้นที่วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร สนามหน้าเมือง และสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ 84 (ทุ่งท่าลาด) การศึกษาทัศนคติเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้พื้นที่ รวมถึงการศึกษารูปแบบการเข้าถึงและลักษณะการใช้งานพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว ได้ผลการประเมินความพึงพอใจการใช้งานในรายละเอียดต่างๆ ผู้วิจัยสามารถนำมากำหนดแนวทางการพัฒนาหรือปรับปรุงพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวรวมกับความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยว และแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้แนวทางที่มีความเหมาะสมและเกิดประโยชน์มากที่สุด สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่และนักท่องเที่ยว เพื่อส่งเสริมให้พื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพและสามารถทำให้เทศบาลนครนครศรีธรรมราชเป็นเมืองที่น่าท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น โดยทั้งนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอแนวทางการพัฒนาหรือปรับปรุงพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวในภาพรวมออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

1. แนวทางการพัฒนาและปรับปรุงระบบคมนาคมขนส่งและการสัญจร

1.1 เส้นทางคมนาคมและการเข้าถึง

- 1) ควรจัดให้มีป้ายบอกเส้นทางและแนะนำสถานที่ท่องเที่ยว สถานที่สำคัญต่างๆ ภายในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่องและมีตำแหน่งที่ตั้งเหมาะสม
- 2) แยกพื้นที่สำหรับจอดรถยนต์และรถจักรยานยนต์ เพิ่มการตีเส้นที่เป็นระเบียบอย่างชัดเจน

1.2 รถบริการขนส่งสาธารณะ เพิ่มบริการรถโดยสารสาธารณะเพื่อการท่องเที่ยว และกำหนดอัตราค่าบริการที่มีมาตรฐาน เพื่อเป็นการส่งเสริมให้มีการใช้บริการรถโดยสารสาธารณะมากขึ้นในพื้นที่

1.3 เส้นทางสัญจรทางเท้า

- 1) จัดระเบียบทางเท้าให้มีความสะดวกในการสัญจร ควบคุมการตั้งวางสินค้า หาบเร่ แผงลอย และป้ายโฆษณาที่กีดขวางการจราจร
- 2) ปรับปรุงผิวทางเดินเท้าให้มีสภาพที่ดีและมีความต่อเนื่อง จัดให้มีร่มเงาจากต้นไม้ตลอดแนวทางสัญจร

1.4 พื้นที่จอดรถ จัดหาพื้นที่ว่างสำหรับจอดรถและเป็นจุดพัก รวมถึงการจัดป้ายสัญลักษณ์ที่แสดงทางเข้าออก ป้ายสัญลักษณ์ลานจอดรถบริเวณแหล่งท่องเที่ยว

2. แนวทางการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม

2.1 สถานที่ท่องเที่ยวประเภทวัด คือ วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร การพัฒนาและปรับปรุงนั้นควรมีการจัดผังบริเวณการใช้ที่ดินภายในวัดอย่างเหมาะสม ประกอบด้วย เขตบริการ เขตพุทธาวาสและเขตสังฆาวาส หากจำเป็นต้องมีสิ่งก่อสร้างใหม่ให้ยึดหลักสถาปัตยกรรมดั้งเดิมเพื่อให้ในพื้นที่มีความกลมกลืนและสวยงาม รวมทั้งการจัดป้ายชี้แจงแผนผัง และควรจัดสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน เช่น ห้องน้ำ ที่นั่งพักผ่อน แสงสว่าง ให้แก่ผู้ที่ใช้พื้นที่ให้ได้รับความสะดวก

2.2 สถานที่ท่องเที่ยวประเภทสวนสาธารณะ ควรมีการจัดแบ่งพื้นที่และเพิ่มองค์ประกอบด้านการท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดการใช้งานในช่วงอื่นๆ การเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการบางประเภท เช่น อุปกรณ์เครื่องออกกำลังกาย เครื่องเล่นเด็ก ลานคอนกรีตและสนามหญ้าที่สามารถทำกิจกรรมได้หลากหลาย การปรับภูมิทัศน์และการเพิ่มร่มเงาให้พื้นที่เพื่อรองรับการใช้บริการของประชาชนในพื้นที่และเกิดกลุ่มผู้ใช้ใหม่ๆ

3. แนวทางการจัดการด้านการรักษาความปลอดภัย

ควรเพิ่มจุดบริการรักษาความปลอดภัยให้มีความครอบคลุมและทั่วถึงในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งการติดกล้องวงจรปิดในบริเวณที่เหมาะสม เพื่อเป็นการสร้างมาตรฐานความปลอดภัยให้แก่ผู้ที่ใช้พื้นที่แหล่งท่องเที่ยว

4. แนวทางการปรับปรุงองค์ประกอบและสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ

4.1 ด้านการดูแลรักษาความสะอาด ควรเพิ่มถังขยะให้กระจายและทั่วถึงภายในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว และปรับปรุงประสิทธิภาพในการจัดการขยะรวมถึงการรณรงค์ให้มีการรักษาความสะอาดและปลูกจิตสำนึกให้ผู้ที่ใช้พื้นที่และผู้ประกอบการมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบดูแลรักษาความสะอาดในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวอย่างมีระบบ

4.2 ด้านการรักษาความปลอดภัย ควรเพิ่มจุดบริการรักษาความปลอดภัยให้ครอบคลุมและทั่วถึง รวมทั้งการติดกล้องวงจรปิดในบริเวณที่เหมาะสม เพื่อเป็นการสร้างมาตรฐานความปลอดภัยให้แก่ผู้ที่ใช้พื้นที่แหล่งท่องเที่ยว

4.3 องค์ประกอบและสิ่งอำนวยความสะดวก

1) ห้องน้ำสาธารณะ ควรเพิ่มห้องน้ำสาธารณะให้เพียงพอและกระจายตามจุดต่างๆ ในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวตามความเหมาะสม และมีรูปแบบที่มีความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อมของพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว รวมถึงจัดให้มีเจ้าหน้าที่รักษาความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ

2) ที่นั่งพักผ่อน พื้นที่พักผ่อน พื้นที่ร่มเงาและแสงสว่าง ควรจัดให้มีที่นั่งพักผ่อนให้เพียงพอกับจำนวนนักท่องเที่ยว และมีการสอดส่องดูแลอย่างสม่ำเสมอไม่ให้อุปกรณ์ชำรุดทรุดโทรม มีการปลูกต้นไม้ใหญ่เพื่อเพิ่มร่มเงาในพื้นที่ หรือแม้แต่การเพิ่มแสงสว่างเพื่อป้องกันไม่ให้พื้นที่ที่เป็นจุดอับแสงเป็นพื้นที่เสี่ยงอันตรายและการจับจองพื้นที่เพื่อทำกิจกรรมที่ไม่เหมาะสมของกลุ่มวัยรุ่นและคนเร่ร่อน

3) แผนที่และป้ายบอกทาง ควรเพิ่มแผนที่หรือป้ายบอกเส้นทางแสดงตำแหน่งสถานที่สำคัญในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว โดยแผนที่หรือป้ายจะต้องสามารถสื่อความหมายให้สามารถเข้าใจได้ง่าย รวมทั้งการแนะนำวิธีการเดินชมสถานที่ท่องเที่ยวหรือเส้นทางท่องเที่ยว เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ที่เข้ามาใช้พื้นที่

4) การจัดระเบียบร้านค้า ร้านอาหารและหาบเร่แผงลอย โดยกำหนดรูปแบบร้านค้า ร้านอาหาร เพื่อสร้างความเป็นเอกลักษณ์และมาตรฐานที่ดีในด้านราคาและความสะอาด กำหนดพื้นที่หาบเร่แผงลอย และรถจำหน่ายอาหารเคลื่อนที่ เพื่อลดการกีดขวางการสัญจรและพื้นที่ทางเดินเท้า

5. แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว

5.1 การประชาสัมพันธ์และการเผยแพร่ข้อมูล เช่น การเพิ่มสื่อการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อออนไลน์ให้มากยิ่งขึ้น เช่น เว็บไซต์ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย หรือส่งข้อมูลการท่องเที่ยวไปยังเว็บมาสเตอร์ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่น www.taluitour.com เป็นต้น หรือจัดทำเว็บไซต์เพื่อการท่องเที่ยวของเมืองนครศรีธรรมราชเอง

5.2 การส่งเสริมกิจกรรมด้านท่องเที่ยว เช่น จัดกิจกรรมนั่งรถรางนำเที่ยวภายในเขตเมืองนครศรีธรรมราช เพื่อเป็นแนวทางให้นักท่องเที่ยวรู้จักสถานที่ท่องเที่ยวอื่นๆ ในเทศบาลนครนครศรีธรรมราชมากขึ้น ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวนอกจากจะเป็นการยืดระยะเวลาการท่องเที่ยวในเมืองนครศรีธรรมราชแล้วยังเป็นกิจกรรมที่ทำให้ผู้ประกอบการนั้นมีรายได้จากค่าใช้จ่ายต่างๆ ของนักท่องเที่ยวและผู้ใช้บริการ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการทำวิจัย

1. ควรเพิ่มกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาทั้งสองกลุ่ม คือ กลุ่มตัวอย่างประชาชนในพื้นที่และกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวให้มีจำนวนที่เท่ากันเพื่อให้ผลศึกษามีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

2. ควรมีการแจกแบบสอบถามในทุกช่วงเวลาของวัน ซึ่งจะช่วยให้ผลการศึกษาที่มีความครอบคลุมครบถ้วน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องกิจกรรมที่ทำในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว ระยะเวลาที่ใช้ในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว และความพึงพอใจการใช้งานแหล่งท่องเที่ยวในช่วงเวลาต่างๆ

3. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในด้านการจัดการและการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ในการพัฒนาหรือปรับปรุงพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

4. ควรมีการศึกษาขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวของพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่ง เพื่อให้ผลที่ได้สามารถนำไปหาแนวทางในการพัฒนาหรือปรับปรุงพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวที่มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

5. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการอนุรักษ์องค์ประกอบของเมืองที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ที่สามารถบ่งบอกความเป็นเมืองนครศรีธรรมราชควบคู่ไปกับการพัฒนาหรือปรับปรุงพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวที่มีความเหมาะสมมากที่สุด

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กรมการปกครอง. (ม.ป.ป.). **จำนวนประชากรในเขตเทศบาลนครนครศรีธรรมราช**. [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 25 ธันวาคม 2556. เข้าถึงได้จาก www.dopa.go.th/
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2539). **การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว**. กรุงเทพฯ: กองวิชาการและฝึกอบรม.
- สมบัติ กาญจนกิจ. (2544). **นันทนาการและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, .
- องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช. (ม.ป.ป.). **รายงานข้อมูลวิสาหกิจชุมชนจังหวัดนครศรีธรรมราช**. [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 20 พฤศจิกายน 2556. เข้าถึงได้จาก www.nakhonsi.go.th/

ภาษาอังกฤษ

- Cochram, William G. (1997). **Sampling Techniques**. 3rded. New York: Willey.
- Yamane, Taro. (1970). **Statistic : An Introductory Analysis**. Tokyo: Harper International Edition.